

Vízkelety András üdvözlése
akadémiai székfoglalója alkalmából

Huszonegy esztendeje történt, hogy Mezey László barátunk tragikus körülmények közt távozott közülünk. Temetésére ~~akkor~~ ~~kar~~ osztályunk akkori elnökével, Szabolcsi Miklóssal együtt igyekeztünk. Közben arról tanakodtunk, akad-e folytatója az ígéretes, de elárvult vállalkozásnak, a hazai könyvtárakban lappangó középkori kódextöredékek felkutatásának és tudományos igényű feldolgozásának. Mikor a gyászoló közönség sorai közt megpillantottam Vízkelety Andrást, máris kész volt a javaslatom: ő az, akitől a méltó folytatást remélhetjük, középkorunk rommezejének hanyórázó törmelékdarabjaiból irodalmi kultúránk katedrálisát áldozatos munkával - mérnök módjára - újraálmodhatjuk.

És úgy lőn. A "Fragmenta codicum in bibliothecis Hungariae asservata" c. sorozat komoly vállalkozásnak indult. Már az első kötetből, a budapesti Egyetemi Könyvtár feltárt anyagából kiderült, hogy az 1010-es években nemcsak Chartres küldött egy Priscianust Pécsre: bizonyíthatóvá vált az esztergomi könyvtár hajdani állagából jó két tucat X-XI. századi, sőt Karoling-kori kódex megvolta. E felismerés örömeiben párhuzamként büszkén hivatkoztunk az akkori nagy szenzációra, a ~~Muzeywkwutw~~ ~~téweweww~~ jéwoltábók Zsigmond-korabeli Buda szobortemetőjének szerencsés feltárására: a Mezey-kutatócsoport jóvoltából megszólaló pergamenlapok fél évezreddel korábbi tanúi az európai latin kultúrához való tartozásunknak.

Ma már - a folytató jóvoltából - a negyedik kötetnél tartunk, amelyben Vízkelety András az európai prédikációs irodalomnak a löweni kódexben tanulmányozható hazai recepcióját dokumentálta hallatlan erudícióval és akribiával. Az illető kódex - mint most már tudjuk - nemcsak az ó-magyar Mária-siralom szövegét őrizte meg számunkra: feldolgozója sok-sok becses novummal gazdagította késő-árpádkori művelődési viszonyainkkal kapcsolatos ismereteinket.

Ez azonban csak csekély része Vízkelety András 1958-cal kezdődő - jó piarista iskolázottságra alapozott - germanisztikai, összehasonlító irodalomtörténeti és kodikológiai mun-

kásságának. Hosszú volna felsorolni publikációiból még a legjelentősebbeket is. Az Országos Széchényi Könyvtár régi anyagának - közelebbről: német nyelvű kéziratának - kutató számára paradicsomi közegében izmosodott nemzetközi viszonylatban is megbecsült tudóssá. Közben a középkori irodalom iránti érdeklődése egyre távolabbi - nem is sejtett - összefüggések nyomozására készítette. [√]Kutatói sors, hogy sohasem pártolt el mellőle a budai szobortemetővel kapcsolatban már említett szerencse, az, amit mostanában - nem éppen új, hybrid szakkifejezéssel - serendipity-nek emlegetnek. Így bukkant rá például Wolfhart Spangenberg "Singschul" c. mesterdalnoki színművére. Ennek köszönhetőleg adhatta ki Tarnai Andorral közösen e késői humanista valamennyi művét. Az Országos Széchényi Könyvtár kéziratok kincsei közt találta a Szt. Oszvaldról szóló középfelnémet verses regény próza-változatát is. Említsük még a Szent István-legendának Mátyás korából /1471/ való német változatát, továbbá a középfelnémet Cliges-eposz Kalocsán rejtőzött töredékeit. Ő adta ki két kötetben /Harrassowitz, 1969-73/ a magyarországi könyvtárakban őrzött régi német kéziratok leíró katalógusát is /Beschreibendes Verzeichnis der altdt. Handschriften in ung. Bibliotheken/.

Hosszan sorolhatnám ^(további) Vízkelety András szerencsés "találatait", - amelyekhez persze nem elegendő a [√]szerencse, - de most már csak egyet: A német tudományosság "az évszázad felfedezéseként" **www** /Entdeckung des Jahrhunderts/ tartja számon azt a három pergamenlapot, amely **egy** pesti antikváriumban bukkant fel ^{és} (szerencsére jó helyen kötött ki), ^{és} amelyről kiderült /természetesen ünnepeltünk jóvoltából/, hogy a legkorábbi Minnesänger, /"Der von Kürenberg"/ költészetének eddig ismeretlen darabjait őrizte meg. Folytassam?

" Akinek e sok jó kevés, azt érje gáncs és megvetés" - zenghetném én is Mozart "Szöktetésének" zárókórusával. A szakmai sovinizmus jegyében mégsem hallgathatom el laudatori minőségben azt a jámbor óhajomat, hogy a kutatói serendipity bárcsak segítené ünnepeltünket a sok germanisztikai és hungarológiai "találat" ^{epette} ~~közben~~ egy-két Vergilius- vagy Horatius-kódextöredékhez/ is.

(vagy legalább idézethez)

√ Ritka

√ pusztán

SEMIANT

! Tengeteg tudás, invenció és kitartás, fáradozás is kell hozzá, -